

Titel **Hva så spasser**

Temaer: Ensomhed, mobning, relationer, venskaber, omsorgssvigt, psykisk sygdom.

Fag: Dansk
Målgruppe 4.-5. klasse

Data om læremidlet Forfatter: Anna-Marie Helfer
Forlag: Brændpunkt, 2019

Faglig relevans/kompetenceområder

Asser rimer på spasser!

En barsk, men også meget fin, rørende og ikke alt for tung fortælling om en drengs store udfordringer i en svær og ensom hverdag præget af den søde, men psykisk ustabile mor og af en markant mangel på gode relationer.

Vejledningen til bogen lægger vægt på læsning, læseforståelse og fortolkning. Eleven anvender relevante strategier og får overblik over teksten, mens de får forståelse af bogens persongalleri og temaer fra flere vinkler.

Bogen egner sig med sine svære emner bedst til fælles litteratursamtale, og opgaveforslagene veksler derfor mellem individuelle refleksioner, makkeropgaver og opsamling i plenum. Desuden giver den åbne slutning et spændende afsæt for meddigtning og perspektivering.

Ideer til undervisningen

Denne vejledning er tænkt som et inspirationskatalog. Opgaverne er delt ind i før-, under- og efter læsning, hvorunder der er opgaver, man kan plukke i, alt efter hvilken tilgang man ønsker at have til materialet.

Før du læser bogen

Paropgave: Forforståelse

Se på bogens forside, og læs titlen i fællesskab. Lad herefter eleverne i makkerpar tale om, hvilke tanker de får på baggrund af titel og forsideillustration:

- Hvad tror I bogen handler om?
- Hvem tror I er med i bogen, og hvem mon disse personer er?
- Hvilke relationer har de til hinanden?
- Hvad tænker I om titlen *Hva så spasser*?

Lad makkerparret mødes med et andet makkerpar og udveksle tanker. Saml op i plenum.

Gruppensnak: Forforståelse (bilag 1):

Beskriv, hvad I ser på romanens forside

- Hvad er særligt ved billedet?
- Kom med et bud på, hvad de to personer hver især tænker
- Skriv en kort tekst i taleboblere (bilag 1)

Beskriv, hvad I ser på romanens bagside

- Læs i fællesskab bagsideteksten
- Hvem tror I Teis er - og hvem er Asser?
- Hvad er forskellen på de to drenge?
- Hvad tror I, det betyder at være *psykisk syg*?

Saml op i plenum.

Mens du læser bogen

Individuel opgave: Skyg en hovedperson (bilag 2)

Lad eleverne få til opgave at skygge Asser eller Anton, mens de læser. De kan skrive stikord i bilag 2. Hjælpespørgsmål kan være:

Skyg Asser

- Hvem er Asser?
- Hvad får vi at vide om hans familie?
- Hvordan har han det i skolen?
- Hvem er hans bedste ven?

Skyg Anton

- Hvem er Anton?
- Hvordan kommer han ind i billedet?
- Hvad gør han?
- Hvorfor vil han hjælpe?
- Hvilket type menneske, synes I han er?

Individuel opgave: Læs og husk med post-it-sedler

Eleverne skal efter hvert kapitel notere 3-5 ord ned, der kan rammesætte det kapitel, de har læst. Ordene kan efterfølgende bruges i forbindelse med en Booktalk og til at skabe et overblik og en sammenhæng af fortællingen.

Individuel opgave: Lav din egen personlige ordbog (bilag 3)

Lad eleverne gå på opdagelse efter nye og svære ord.

Start med at give eksempler i fællesskab på særlige ord, som I i sammen kan finde betydningen af, fx:

- *Wienerbrød* (s.15)
- *Mobbe* (s.23)
- *Kolbøttefabrik* (s.68)
- *Skrammelkasse* (s.77)
- *Dollargrine* (s.78)
- *Pernittengryn* (s.80)

Lad derefter eleverne selv bygge deres egen ordliste op (bilag 3).

Efter du har læst bogen

Fra individuelt til fælles: Tal sammen om det, I læser

Lad eleverne starte med selv at tænke over udvalgte spørgsmål og derefter udveksle tanker med en makker inden den fælles litteratursamtale.

- Hvad sker der i dig, når du læser denne bog?
- Hvad bevæger dig? Hvilke følelser mærker du?
- Hvad ser du for dig?
- Hvad tænker I om Assers klasse - hvordan er det at gå i den?
- Hvad ville du gøre, hvis du gik i Assers klasse?
- Hvad synes du om skolens måde at tackle problemerne?
- Hvad synes du om bogens slutning?
- Hvad ville du fortælle videre til en ven om denne bog?

Gruppearbejde: Helt tæt på teksten

Diskuter betydningen af disse sætninger:

- *Assers mor hader at kede sig i munden* (s. 16)
- *En lille glad fugl bevæger sig forsigtigt i Assers bryst. Den tør ikke rigtigt synge. Men den er der* (s.26)
- *Søde mor, du skal ikke frygte den sorte general. Dronningen og hendes livvagter er på vej* (s.55)
- *Du skammer dig ikke over din mor* (s.56)
- *Så i morges gik Olga i gang. Og hun er en knag til den slags* (s.79)

Bliv i gruppen enige om, hvilke temaer der kan knyttes til hvert citat.

Individuel eller i paropgave: Assers familie

Læs kap. 2 igen.

- Hvad får vi at vide om moren og hendes liv?
- Hvad får vi at vide om Assers far?
- Hvorfor tror du, at Asser har det sådan, som der beskrives her (s. 11):
Asser hader den måde, hans mor snakker på. Det er kun dukker og bamser, der hører det. Men alligevel... Han kender ikke sin far. Men det er jo alligevel hans far.

Individuel skriftlig opgave: Sæt dig i personens sted

Lad eleverne vælge at meddigte fra en af personernes vinkel i en bestemt genre:

- Forestil dig, at du er Anton. Skriv historien om mødet med Asser fra hans vinkel.
- Forestil dig, at du er Olga. Skriv dagbog fra den dag, hvor Anton kommer hjem og præsenterer Asser.
- Forestil dig, at du er Ane. Skriv et brev fra hende, hvor hun fortæller klasselæreren, hvad der egentlig foregår i klassen.

Gruppearbejde: Gendigtning af en scene

Lad eleverne i små grupper planlægge og øve en scene med udgangspunkt i et kapitel:

- Kap. 22: På skoleinspektørens kontor
- Kap. 24: Den første dag i den nye skole
- Kap. "27": Hvad skete der bagefter?

Optag scenen som en kort film, eller fremvis den for klassen live.
Snak om, hvad der er lagt vægt på i gruppernes forskellige gendigtninger.

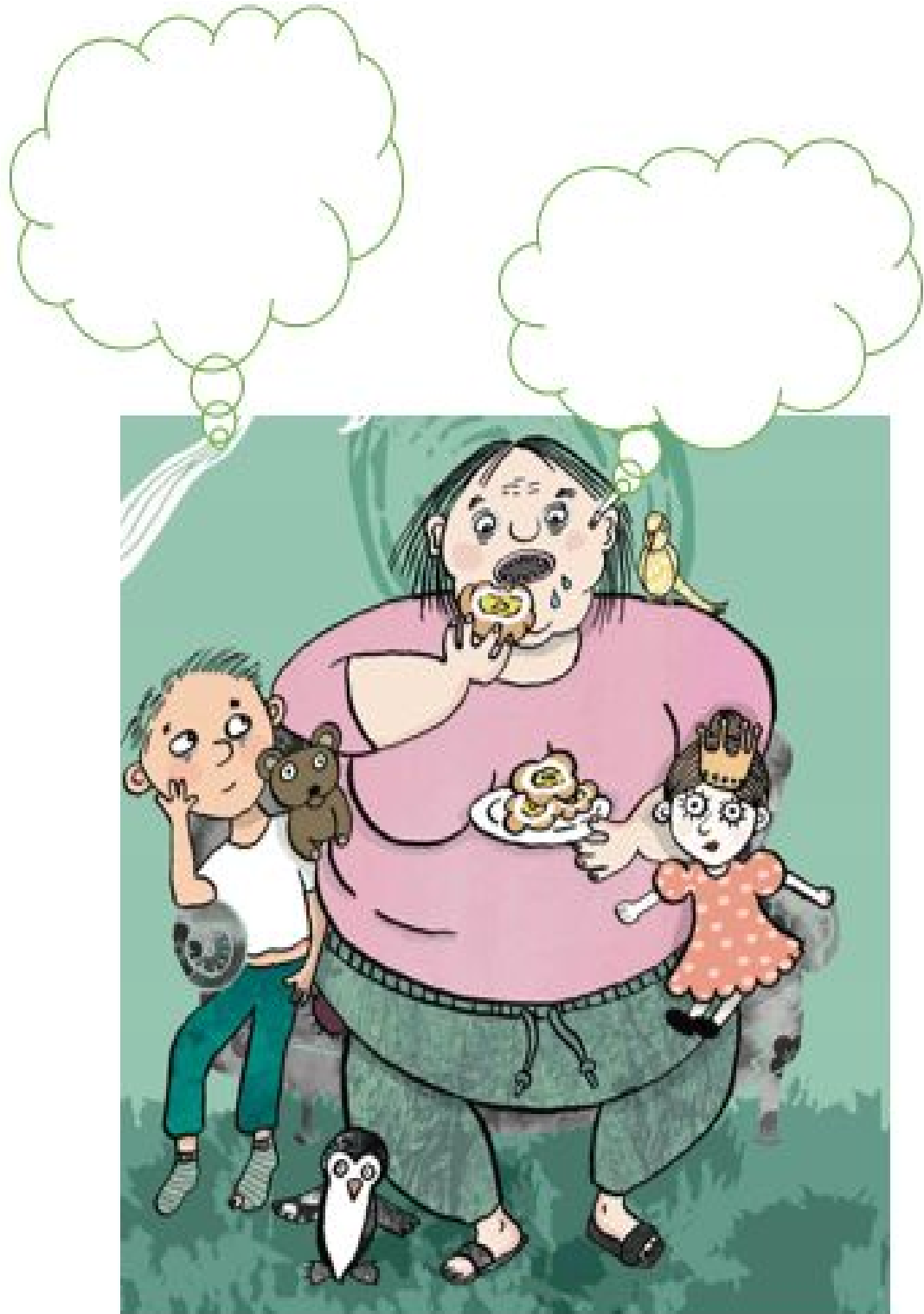
Individuel skriftlig opgave: Hvad skete der senere?

Lad eleverne læse kapitel 26 igen. Giv dem opgaven: Du skal nu skrive det allersidste kapitel i bogen. Du kan hente inspiration i disse spørgsmål:

Kapitel 27 – et år senere...

- Hvad er der sket?
- Hvordan har Asser det?
- Hvor bor han?
- Hvad laver han?
- Hvordan ser hans fremtidsplaner ud?
- Hvordan har Assers mor det?
- Hvordan går det med Anton og Olga?
- Og hvad med Ane?

Bilag 1 - Forsiden

Bilag 2 - Skyggeskema

Skyg Asser

Hvem er Asser?

Hvad får vi at vide om hans familie?

Hvordan har han det i skolen?

Hvem er hans bedste ven?

Bilag 2 - Skyggeskema

<p>Skyg Anton</p> <p>Hvem er Anton?</p> <p>Hvordan kommer han ind i billedet?</p> <p>Hvad gør han?</p> <p>Hvorfor vil han hjælpe?</p> <p>Hvilket type menneske, synes I han er?</p>	
--	--

Bilag 3 - Ordbog

Ordet	Min forklaring	Leksikale forklaring
A		
B		
C		
<i>Dollargrin s. 78</i>		
E		
F		
G		
H		
I		
J		
<i>Kolbøttefabrik s. 68</i>		
L		
<i>Mobbe s. 23</i>		
N		
O		
<i>Pemittengryn s. 80</i>		
Q		
R		
<i>Skrammelkasse s. 77</i>		
T		
U		
<i>Wienerbrød s. 15</i>		
X		
Y		
Z		
Æ		
Ø		
Å		